

ОБЩИНА ХИТРИНО
9780 Хитрино, ул."Възраждане" № 45
тел.: 05341 2250, факс:05341 2120
e-mail: kmet@hitrino.bg

MUNICIPALITY OF HITRINO
Bulgaria, 9780 Hitrino, 45 Vazrazhdane
Str. tel.: 05341 2250, fax.: 05341 2120
e-mail: kmet@hitrino.bg

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И
ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ
ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ**

ОБЩИНА ХИТРИНО

ОБЛАСТ ШУМЕН

2023 година

Съдържание

Увод.....	3
1 Методология.....	4
1.1 Цели.....	4
1.2 Методи и източници на анализа.....	4
2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	5
3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината.....	6
3.1 Социални услуги.....	6
3.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности.....	6
3.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.....	6
3.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община.....	6
4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	6
5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община.....	7
5.1 Потребители от други общини, ползващи социални услуги.....	
5.2 Потребители от други общини, ползващи интегрирани здравно-социални услуги.....	
6 Информация за демографското развитие в община.....	7
7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община.....	10
7.1 Социална инфраструктура.....	10
7.1.1 Социални услуги.....	10
7.1.2 Жилищни условия.....	11
7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им.....	11
7.2 Образование.....	12
7.3 Здравеопазване.....	133
8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	14
8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината...	14
8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:.....	15
8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:.....	15
9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	16
10 Изводи.....	17
11 Приложения.....	Грешка! Показалецът не е дефиниран.

Увод

Ролята на община Хитрино в областта на социалната политика е свързана с планиране и развитие на социални услуги за населението, правилното им управление в съответствие с държавните стандарти, мониторинг и контрол на качеството на предлаганите от общината социални услуги - делегирани от държавата дейности и услугите, финансирани от местния бюджет.

Анализът на потребностите е изготвен на основание чл.35, ал.1 от Закона за социалните услуги от община Хитрино в сътрудничество с експерти от дирекция "Социално подпомагане" - Венец, Съвета по въпросите на социалните услуги към Община Хитрино. Анализът се разработва въз основа на критериите за всички социални и интегрирани здравно-социални услуги, посочени в глава втора от Наредбата за планиране на социалните услуги и задължително следва да включва:

- показателите в общината по критериите за всички социални и интегрирани здравно-социални услуги, посочени в глава втора от Наредбата;
- съществуващите към момента на изготвянето на анализа социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината и брой на техните потребители (общ и по видове услуги и групи потребители);
- брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината (общ и по видове услуги и групи потребители);
- информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината (общ и по видове услуги);
- данни/информация за демографското развитие в общината за последните 5 години;
- информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура (видове и материална база);
- информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.

Изхождайки от обстоятелството, че националното планиране е в основата за определяне на социалните услуги на ниво община и област, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, в Картата следва да се определи и максималния брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет. Критериите за определяне на услугите и максималният брой потребители в Националната карта на социалните услуги са определени в Наредбата за планирането на социалните услуги (Наредбата), съобразно броя и демографския профил на населението.

При изготвяне на анализа в окончателен вид са взети предвид всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги, от които основни са:

- Закон за социални услуги
- Правилник за приложение на закона за социалните услуги
- Закон за закрила на детето
- Закон за хората с увреждания
- Закон за здравето
- Закон за насърчаване на заетостта
- Национална стратегия за дългосрочна грижа в Република България

Целта и предназначението на анализа е да определи приоритетите в областта на социалните услуги на местно ниво, съобразени със специфичните потребности на населението в Община Хитрино.

Социалните услуги допринасят за повишаване капацитета на физическите лица за участието им в обществения живот, позволявайки им да изявяват своя икономически и социален потенциал и да се гарантира ползването на основните им права. Изхождайки

от смисъла на целите на предоставяне на социални услуги целите на анализа за потребностите от социални услуги на територията на Община Хитрино са:

- Оценка на обхвата и качеството на социалните услуги;
- Идентифициране на липсващи социални услуги.
- Определяне на потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- Равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на общината, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика.

Работата по изготвяне на анализа започва през м.декември 2022 г. със събиране и предоставяне на информация за постигнатите резултати в развитието на социалните услуги в периода от 2021г. -2022 г., както и актуализация и анализ на статистически данни.

1 Методология

Процесът по изготвяне на анализа стартира със събиране и предоставяне на информация за постигнатите резултати в развитието на социалните услуги през 2021г., както и актуализация на статистически данни. Предложенията, направени в настоящия документ са плод на събиране на информация и обобщаване на всички предложения и мнения, които са отправени към община Хитрино, както и в срещите на служителите с представители на заинтересованите страни и на срещи с неправителствения сектор.

При изготвяне на анализа в окончателен вид от експертен екип, назначен със Заповед на Кмета на община Хитрино № РД-379/15.12.2022 г. са взети предвид, както законодателните документи, така и всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги.

1.1 Цели

Проучването на ситуацията в община Хитрино е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално-икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението. Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги и в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на областта.

Планирането на социалните услуги на общинско и областно ниво цели:

- Осигуряване на равен достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата на територията на общината, които изцяло съответстват на приоритетите на държавната политика;
- Определяне на потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;
- Да се очертае общата социално-демографска и икономическа картина на населението в община Хитрино – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги, мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.

1.2 Методи и източници на анализа

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални

услуги в община Хитрино, като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. Потърсена е обратна връзка и за нагласите и очакванията на заинтересованите страни – териториални структури на АСП, граждански организации и потребители на социални услуги.

В процеса на събиране на информация се включиха представители на всички заинтересовани страни. Използваха се следните източници на информация:

- Анализи, доклади, стратегически документи на национално, областно и местно ниво;
- Статистически бази-данни, събирани и актуализирани от:
 - ✓ Институции - ДСП-Венец, ДБТ-Шумен, ТП на НОИ-Шумен, НСИ-Шумен,;
 - ✓ Общинска администрация – ГРАО и Дирекция „РРХДП”
 - ✓ ДСП и отдела „Закрила на детето”;
 - ✓ Статистически бази-данни в интернет (<https://infostat.nsi.bg>) и др.
- Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, РУ на МВР гр. Шумен, които текущо документират своя опит и практика и разполагат със статистика за специфични групи на деца в риск;
- Данни, документация и експертиза на доставчиците на услуги за действащите социални услуги в общината.

Използваните методи за събиране на информация включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на областната и местната администрация (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, събирани от общинската администрация;
- Събиране на допълнителна статистическа информация за разпределението на ключови рискови групи по населени места чрез включване на „ресурсни хора” по места (като кметове и кметски наместници на прилежащите към общината села);

2 Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги

Данни за общината по критериите за определяне в Националната карта на социалните услуги на максималния брой на потребителите на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет

№	<i>Наименование на критерия</i>	<i>Данни за общината, брой</i>
1.	общ брой на населението	7 073
2.	общ брой на пълнолетните лица	6 247
3.	общ брой на децата до 18-годишна възраст	826
4.	общ брой на лицата в над трудоспособна възраст	2 525
5.	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания	750
6.	общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст	9
7.	общ брой на децата от 0 до 7 г.	281
8.	общ брой на лицата с трайни увреждания	759
9.	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст	320
10.	общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда	9
11.	брой на пълнолетните лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	382
12.	брой на децата без увреждания до 18-годишна възраст	817
13.	общ брой на пълнолетните лица с психични разстройства	76
14.	брой на пълнолетните лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	6
15.	общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения	16
16.	брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	4
17.	общ брой на пълнолетните лица с физически увреждания	164

18.	брой на пълнолетните лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	69
19.	общ брой на пълнолетните лица с деменция	5
20.	брой на пълнолетните лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	4
21.	общ брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания	46
22.	брой на пълнолетните лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	8
23.	брой на лицата в над трудоспособна възраст без увреждания	2 095
24.	брой на лицата в над трудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда	210
25.	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания	9
26.	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	122
27.	брой на живеещите в домашна среда пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ	122
28.	общ брой на лицата в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	640
29.	брой на живеещите в домашна среда лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	640

Информацията е предоставена от НСИ, ГРАО и ДСП

/Приложение № 5 - критерии/

3 Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

2.1 Социални услуги

2.1.1 Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Асистентска подкрепа						
Място	Брой субсидирани потребители	Брой обслужвани лица	Брой чакащи лица	Брой асистенти	Брой лица, администриращи услугата	Териториален обхват
Адрес: с.Хитрино, общ.Хитрино	30	42	41	15	2	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в община Хитрино

2.1.2 Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.- НЕПРИЛОЖИМО

2.2 Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в община Хитрино-НЕПРИЛОЖИМО

4 Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Хитрино

На територията на община Хитрино в разкритите социални услуги има лица вписани в регистъра на чакащи.

Желаещите да ползват социалната услуга „Асистентска подкрепа” и чакащи да бъдат включени са 41 души, всички в невъзможност за самообслужване, голяма част от тях са самотно живеещи, без подкрепа от младите членове на семействата им. За община Хитрино капацитета от 30 потребители, който е крайно недостатъчен, въпреки че обгрижваме 42 потребители. С разкриване на услугата капацитета е запълнен още в първите дни. В регистъра на чакащи през отделните месеци на годината има различен брой кандидат-потребители, които доста често не достигат до влизане в услугата. Поради влошеното им състояние и липсата на адекватна помощ, в повечето случаи изходът е фатален за потребителят. Необходимо е да се увеличи капацитетът на

социалната услуга на **45 бр.** Това ще спомогне да се намали броя на чакащите кандидат-потребители и услугата ще се предостави своевременно.

На територията на община Хитрино, няма създадени центрове за предоставяне на социални и ИЗС услуги. По данни от Дирекция „Социално подпомагане“ - Венец желаещи да ползват социални и здравно-социални услуги на територията на община Хитрино са **2 души**, от които едно лице в трудоспособна възраст и едно лице в над трудоспособна възраст, чакащи за настаняване в център за пълнолетни лица с психични разстройства /ЦНСТПЛПР/.

5 Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Хитрино- НЕПРИЛОЖИМО

6 Информация за демографското развитие в община Хитрино

Населението на община Хитрино е основният ресурс, от който зависи нейното социално-икономическо развитие. Неговият брой, възрастова и образователна структура, здравен статус, тенденциите в изменението на естествения прираст и посоката на механично движение /миграция към или от общината/ са определящи параметри за насоките на местните политики, в това число социалната политика и задоволяване на потребностите от социални услуги.

По данни на ГД ГРАО през 2021 г. населението по постоянен адрес в общината е 13916 души, а по настоящ адрес 8084 души. Прави впечатление значителната разлика между регистрираните по постоянен и настоящ адрес жители на общината, както и броя на населението, отчетен от НСИ през 2021 г. Разликата между броя на населението по данни на НСИ и по данни на ГД ГРАО по настоящ адрес към 31.12.2021 г. е 1011 души. А разликата между данни на НСИ и данните от преброяването през 09.2021 г. са с 1419 души. Това се дължи на големия дял работещи в чужбина и в големи градове на България граждани, които не са се преброили на територията на община Хитрино и не пребивават постоянно там.

На територията на общината се наблюдава тенденция към прираст на населението, както в административния център с.Хитрино, така и на околните села. Прираста на населението идва от миграцията на хора от други общини; много хора се регистрират с настоящ и постоянен адрес на територията на община Хитрино.

Таблица- брой на населението по години и по населени места

	<i>(брой)</i>				
	2017	2018	2019	2020	2021
	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо
Хитрино	6662	6764	6891	7105	7073
с. Байково	195	194	186	182	180
с. Близнаци	207	207	199	198	194
с. Висока поляна	240	255	275	287	283
с. Върбак	324	320	316	419	402
с. Длъжко	219	230	234	232	225
с. Д.Войниково	184	201	206	215	206
с. Единаковци	163	167	180	184	185
с. Живково	571	577	593	590	594
с. Звегор	311	313	330	348	353
с. Иглика	211	216	217	222	226
с. Калино	174	169	166	181	183
с. Каменяк	483	476	460	465	458
с. Развигорово	219	216	231	226	228
с. Сливак	155	155	166	156	154

с. Становец	25	22	25	28	26
с. Студеница	330	325	323	358	360
с. Тервел	231	230	237	242	236
с. Тимарево	942	979	1004	1020	1009
с. Трем	379	396	407	415	429
с. Хитрино	777	789	796	794	798
с. Черна	322	327	340	343	344

Източник: ТСБ – Шумен

Общинският център - с. Хитрино е с население 798 души през 2021г. Населено място в Общината с най-голям брой на населението е с. Тимарево – 1009 души, следва с.Живково с 594 души и с.Каменяк с 458 жители.

Средната гъстота на населението през 2021 г. е 24,50 души на кв. км.

Естествен прираст

През последните години раждаемостта в общината е намаляла. Безработицата, особено сред младите хора, обедняването и влошаването на жизненото равнище са сред основните причини.

Нивото на раждаемост, смъртност и естествен прираст се изменя през годините.

Миграционни процеси

В същото време механичният прираст бележи положителна промяна през наблюдаваният период с тенденция към увеличение. Броят на заселените лица в общината през 2017 г. е 387 души, а на изселените 152 души. По-висок брой на заселените (523 д.) в сравнение с изселените (209 д.) има и през 2020 година, като отчетеният коефициент на механичен прираст в общината е положителен.

Таблица- Данни за демографското развитие за 2017- 2021 г.

Данни/информация за демографското развитие в община Хитрино за последните 5 години:						
		2021	2020	2019	2018	2017
Общ брой на населението	брой	7073	7105	6891	6764	6662
Раждаемост	брой	33	40	38	31	32
Смъртност	брой	163	140	151	124	122
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	брой +/-	-130	-100	-113	-93	-90
Заселени	брой	329	523	496	347	387
Изселени	брой	231	209	256	152	151
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	брой +/-	98	314	240	195	236
Гъстота на населението	бр. души на кв. км.	24,50	24,61	23,87	23,43	23,08
Брой градско население	брой	-	-	-	-	-
Брой селско население	брой	7073	7105	6891	6764	6662

Източник: ТСБ – Шумен

Възрастова структура

Човешкият ресурс в общината има добра възрастова структура. Населението до 18 годишна възраст наброява 826 души.

Таблица. Възрастова структура на населението 2017-2021 г.

Възраст	2017	2018	2019	2020	2021
0-4г.	228	217	209	193	181
5-14г.	458	456	439	434	420
15-19г.	261	259	238	233	225
20-59г.	3245	3282	3317	3434	3358

60-80+г.	2470	2550	2688	2811	2889
Общо:	6662	6764	6891	7105	7073

Източник: ТСБ – Шумен

По данни на ТП на НОИ- Шумен, пенсионерите към 31.12.2022 г. на територията на Община Хитрино са общо 2532 от които:

- пенсионери с пенсия за стаж и възраст – 1730;
- пенсионери с пенсии за инвалидност – 704;
- пенсионери с пенсия за инвалидност, ненавършили пенсионна възраст – 281;
- пенсионери със социални пенсии – 96.

Коефициент на икономическа активност

Коефициентът на икономическа активност на населението, показва делът на икономически активните лица (заети и безработни) на територията на общината. **През 2021г. коефициентът на икономическа активност възлиза на 59%.**

Към 31.12.2021 г. под трудоспособна възраст е 9,11% от населението на община Хитрино. Възрастните хора над трудоспособна възраст са 2525 души или 35.70% от населението. Около 56.00 % е делът на населението в трудоспособна възраст на 15-64 години. Младите хора под трудоспособна възраст в общината намаляват през анализирания период. Хората в трудоспособна възраст се увеличават, увеличава се и броят на възрастните лица.

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАД ТРУДОСПОБНА ВЪЗРАСТ ПО ПОЛ

		(брой)		
		2021		
		Общо		
		Общо	Мъже	Жени
Хитрино	Общо	7073	3544	3529
	Под трудоспособна възраст	645	344	301
	В трудоспособна възраст	3903	2131	1772
	Над трудоспособна възраст	2525	1069	1456

Източник: ТСБ – Шумен

Възрастовата структура на населението също се влияе от промените в раждаемостта, смъртността и миграцията.

Етническа структура

По етнически групи и възраст населението на Общината се характеризира с преобладаващо е турското население – 75.83%, 10.42 % са българите и само 0.01 определили към ромската етническа група, 13,74 % други.

Таблица. Етническа структура на населението към 2021 г.

Българска етническа група	10,42 %
Турска етническа група	75,83%

Ромска етническа група	0,01 %
Други	13,74 %

Източник: ТСБ – Шумен

Основният проблем на ромското малцинство е, ниската здравна, образователна култура и безработица. Поради факта, че по-голямата част от тях не работят и нямат постоянни източници на приходи, децата им не посещават училище, въпреки задължителното училищно обучение.

Анализа и данните за структурата на населението под-във- и над-трудоспособна възраст в общината Хитрино показва:

- Застаряване на населението;
 - Ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст;
 - Влошен здравен статус на населението и ниска здравна култура на големи групи от хора;
 - Значителен брой на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора, пръснати в многобройните села на общината;
 - Образователно равнище на населението, по-ниско от средното за страната;
- Състоянието на демографските процеси е свързано с влиянието на множество фактори от икономическо, социално, здравно естество, засилени миграционни процеси.

7 Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Хитрино

7.1 Социална инфраструктура

7.1.1 Социални услуги

Индикатори за оценка на достъпа до социални услуги са: достатъчен набор от услуги за различни целеви групи, анализ на потребителите, относителен дял на различни социални групи и видове услуги, които се ползват и пр.

В контекста на икономическата и социална криза, осигуряването на достъпни, висококачествени и устойчиви услуги за дългосрочна грижа на възрастните хора и хората с увреждания е един от ефективните инструменти за подобряване качеството на техния живот, както и за тяхното пълноценно включване в обществото.

Основните демографски проблеми (застаряване на населението, миграцията на младите членове на семействата и безработица) са и факторът определящ рисковите групи сред населението: възрастните самотно живеещите лица, деца на самотно живеещи родители и такива, на които родителите са в чужбина. Сред най-уязвими са самотно живеещите, които се увеличават, както и нуждите им от подкрепа в ежедневието. Предлагащите социални услуги се предоставят почасово, в зависимост от нуждите на потребителя.

Приоритет на община Хитрино е изграждането на резидентни услуги за лица в над трудоспособна възраст без увреждания и лица с деменция, както и повишаване капацитета на услугите, предоставяни в домашна среда.

На територията на общината няма създадени центрове за предоставяне на социални услуги, но в рамките на проекти е създадена и развита мрежа от ползватели на социалните услуги в населените места от общината. Над 220 потребители, от които 105 възрастни хора са ползватели на тези услуги в общината, а 161 безработни лица са в заетост, свързана с предоставянето на тези социални услуги.

Социалната услуга „Асистентска подкрепа” в община Хитрино се предоставя от месец март 2021 година. През този период сме предоставили услуга на 68 потребители- лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, лица в над трудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, лица с увреждания, в невъзможност за самообслужване, без Експертно решение на Телк. Услугата се предоставя от лични асистенти, които са предложени от община Хитрино с одобрението на потребителите или избрани лично от потребителите на услугата.

Значителен брой от потребителите са тежко болни, включително на легло и са изключително зависими от чужда помощ. Много от тях са с подадени документи за преоценка от ТЕЛК за чужда помощ. Това налага повечето от асистенти да обслужват само по един потребител - при назначени 30 асистенти на по 4 часа, обгрижваме 42 потребителя.

7.1.2 Жилищни условия

Община Хитрино е обособена като самостоятелна административна единица през 1921 г. Състои се от 21 населени места. Общинският център с. Хитрино е V функционален тип, 3 населени места са от VI функционален тип – с. Тимарево, с. Живково и с. Черна, 12 населени места са от VII функционален тип – с. Байково, с. Близнаци, с. Висока поляна, с. Върбак, с. Длъжко, с. Добри Войниково, с. Единаковци, с. Звегор, с. Иглика, с. Калино, с. Каменяк, с. Развигорово, с. Сливак, с. Студеница, с. Тервел, с. Трем и 1 населено място от VIII функционален тип – с. Становец.

Всички населени места са с компактна структура, но развитието на селищната мрежа в общината е довело до съсредоточаването на основните административни, промишлени и културни дейности в няколко села, които се разположени в близост до общинския център. Останалите селища са относително изолирани, с предимно възрастни хора, които се занимават със земеделие в лични стопанства. Всички селища разполагат със сравнително добре изградена инфраструктура по отношение на електроснабдяване, водоснабдяване, съобщителни връзки и транспортен достъп.

В 21-те населени места на общината има 2632 домакинства, които живеят в 2687 жилищни сгради. Почти всички жилища са от масивен и полумасивен тип, предимно еднофамилни. В голяма част от селата има свободни жилищни сгради, част от които се предлагат за продажба. Има известен брой сгради, най-вече в периферните населени места, които са изоставени.

7.1.3 Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Транспортни мрежи

Транспортната инфраструктура е изградена съобразно структурата на урбанизираните територии, прилежащите територии и извънселищните транспортни системи. Община Хитрино носи типичните белези на селските райони и общини.

Вътрешната транспортна свързаност между селата и с общинския център с. Хитрино не е развита, поради липсата на обществен транспорт с обособени автобусни линии – от общинския център с. Хитрино до всяко от селата и обратно. Има изградена транспортна инфраструктура, включваща общо 15 автобусни спирки, от които 11 - в селата, и 4 - извън населените места. Те се ползват само от организирани превози на ученици и работещи. В 3 населени места е установена нужда от изграждане на спирки.

Липсата на обществен транспорт и нуждата от вътрешна транспортна свързаност на селата с общинския център и обратно е едно от приоритетните направления за подобряване на вътрешната транспортна свързаност. Предпоставка за това е и изградената транспортна инфраструктура – в т.ч. автобусни спирки в населените и извън населените места.

Външният транспорт, свързващ общината с областния център – Шумен и други съседни общини е осигурен от частни превозвачи, като автобусната линия е 1 с начална и крайна точка: Шумен – Силистра и обратно. Линията е от вида „преминаваща“ през територията на общината. Чрез нея се осъществява връзка, както с областния център – Шумен, така и със съседни общини от област Шумен по направлението за Силистра: Венец и Каолиново и градове от други райони.

Гара Хитрино е важен ЖП възел по линията Варна- Каспичан- Русе на основна транспортна артерия.

7.2 Образование

1.1.Образователни услуги

Училищната мрежа в Община Хитрино е структурирана в съответствие с демографските и социално-икономическите промени през последните години.

Община Хитрино полага грижи за изграждане и развитие на оптимална общинска образователна мрежа, която отчита социално-педагогическата и икономическа ефективност и обосновааност на училищата.

През периода 2017-2021 г., училищната мрежа се състои от 1 СУ в общинския център – с.Хитрино 1 основно училище в с. Живково, което в началото на учебна 2021/2022 година беше закрито, поради намаляне броя на децата на 24.

В общината функционират 5 детски градини, като задължителната предучилищна подготовка се осъществява в подготвителни групи.

Ниската раждаемост през последните години се отразява неблагоприятно – забелязва се значително намаляване на броя на децата, включени в предучилищното, основното и средното образование. Това от своя страна затруднява ефективното осъществяване на учебно-възпитателна дейност и поражда необходимост образователните заведения, функциониращи на територията общината да бъдат съсредоточени в селищата с най-многобройно население. Намаляването на децата в училищна възраст в селата през последните години води до закриване на училища.

В СУ „Д-р Петър Берон“ с.Хитрино се обучават ученици от 19 населени места, 15 от които са села от община Хитрино и 4 села от община Венец. Училището е със статут на средищно, предвид обучението в тях на ученици от други населени места. С обособяването на училището като средищно, се обнови материално-техническата база и се създаде условия за по-качествен учебен процес. Интересите и възможностите на учениците се удовлетворяват чрез форми на свободноизбираема подготовка, извънкласни и извънучилищни дейности, клубове по интереси към читалищата по населени места. Специални грижи се полагат за професионалното ориентиране на учениците.

Към детските градини в Хитрино пътуват деца от 15 населени места, в които няма детски градини.

Таблица. Училища и детски градини в община Хитрино по учебни години /брой/

Година	ДГ	Училища
2017/2018	4	2
2018/2019	5	2
2019/2020	5	2
2020/2021	5	2
2021/2022	5	1

Източник: Общинска администрация – Хитрино

Броят на детските градини през периода 2017-2021 г.се увеличава с 1 и през учебната 2018/2019 г. се създава ДГ в с. Тимарево и от 4 стават 5 детски градини, но броят на децата в детските заведения намалява с 21 за периода 2018-2021 г.

В началото на учебна 2021/2022 г. броят на учениците в ОУ с.Живково намалю до 24; с решение на ОбС-Хитрино, училището беше предложено за закриване. Със Заповед от 30.09.2021 г. на Министъра на образованието и науката училището беше закрито.

Таблица . Брой деца в детски градини и училища в община Хитрино за периода 2017 – 2021

Години	общо	Деца вДГ	Ученици в училищата
2017/2018	362	94	268
2018/2019	361	101	260
2019/2020	344	96	248
2020/2021	328	86	242
2021/2022	280	80	200

Учениците в община Хитрино през отчетния период намаляват с 68.

В училището функционира 1 здравен кабинет към училищно здравеопазване, който се финансира от държавния бюджет.

Нищожен е делът на отпадналите преждевременно от образователната система в общината. Броят на отпадналите ученици се дължи най-вече на липса на финансови средства. Нямаме ученици, необхванати в образователната система.

Отпаднали ученици в задължителна училищна възраст през учебната 2020/2021 и 2021/2022 година няма.

Анализът на данните очертава следните проблеми:

- намаляване броя на децата и учениците в резултат на отрицателния естествен прираст и миграцията на населението
- пренасочване на ученици от общинските училища към училища в града.

(Приложение № 2 – таблица образование)

7.3 Здравеопазване

Здравни услуги

Системата на здравеопазването в община Хитрино включва 4 лечебни заведения за първична извънболнична медицинска помощ в селата: Трем, Хитрино, Тимарево и Живково. Има две лечебни заведения за извънболнична специализирана медицинска помощ в селата Тимарево - кардиолог и Хитрино - педиатър. Лечебни заведения за първична стоматологична помощна територията на общината са намалели от 4 на 2 през периода 2017-2021 г. и са в селата Живково и Хитрино. Медицински персонал, работещ при личните лекари включва: 1 фелдшер и 4 медицински сестри.

Таблица- Брой лекарски и стоматологични практики в община Хитрино за 2017-2021 г.

Населениместа	Брой лекарски практики						Брой стоматологични практики					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Хитрино	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Трем	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-
Развигорово	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
Живково	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тимарево	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Общо:	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2

Източник: РЗИ – Шумен

Делът на неосигурените лица е близо 50 %. Състоянието на сградите, ползвани от медиците и обслужващи пациентите е незадоволително и не отговарят на изискванията на контролните органи. Личните лекари не ползват линейки, което затруднява транспортирането на болните особено през зимния период, поради липсата на високопроходим автомобил.

Липсата на специализирани кабинети и лекари специалисти налага търсенето на услуги в съседната община Шумен.

Анализът на инфраструктурата, осигуреността и достъпността до здравни услуги установява неравномерност в разпределението на материалната база и диспропорции в осигуреността с лекари и медицински персонал.

Развитието на качествено здравеопазване в общината трябва да бъде насочено към:

- Осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване чрез осигуряване на равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, включително и на живеещите в малки населени места, отдалечени от общинския център;

- Модернизация на материално-техническата база на лечебните заведения, чрез осигуряване на съвременна медицинска апаратура;
- Привличане на млади медицински кадри за работа в общината;
- Укрепване на капацитета на общественото здравеопазване и засилване ролята на профилактиката и първичната помощ;
- Подобряване на здравния статус на местното население;
- Повишаване на здравната култура сред малцинствените групи.

(Приложение № 3 таблица здравеопазване)

8 Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1 Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

На територията на общината няма създадени центрове за предоставяне на социални услуги, но в рамките на проекти е създадена и развита мрежа от ползватели на социалните услуги в населените места от общината. Над 220 потребители, от които 105 възрастни хора са ползватели на тези услуги в общината, а 161 безработни лица са в заетост, свързана с предоставянето на тези социални услуги. Перспективите за бъдещото развитие са свързани с още по-голямо разширяване на мрежата на потребителите и на предоставящите социалните услуги, както и обособяване на центрове за предоставяне на социални услуги на територията на общината.

През месец януари 2021 г. Община Хитрино стартира предоставяне на социалната услуга „Асистентска подкрепа“, като делегирана държавата дейност с финансиране от държавния бюджет. Социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е специализирана социална услуга която включва подкрепа от асистент за самообслужване, движение и придвижване, промяна и поддържане на позицията на тялото; изпълнение на ежедневни и домакински дейности и комуникация. Социалната услуга „Асистентска подкрепа“ се предоставя за лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност от 30 асистента.

Услугата **Личен асистент** - по Закона за личната помощ се предоставя 103 потребители. През септември 2019 г. се сключи споразумение между Община Хитрино, Агенция социално подпомагане и Национален осигурителен институт по Механизма за лична помощ, с който се осигуряват лични асистенти на ползвателите на лична помощ, които са:

- хората с право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
- децата с право на чужда помощ с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
- децата без право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.

Ползвател на лична помощ е човек с увреждане, довело до ограничения в способността му за самостоятелно обслужване в ежедневието и до зависимост от чужда помощ, която да компенсира функционалния дефицит и да осигури подкрепа за упражняването на основните му права и пълноценно участие в обществото.

Чрез предоставяне на услугата „личен асистент“ се подобрява качеството на живот и се подпомагат възможностите им за независимост и за социално включване на потребителите. В Община Хитрино към 31.12.2022 г. има наети 103 лични асистенти по Закона за лична помощ, като броят им постоянно нараства.

Служителите в ОБА-Хитрино, ангажирани и участващи в изпълнението на правомощия по ЗСУ, ЗХУ и ЗЛП са: Заместник кмет по социални дейности, Директор Дирекция „Регионално развитие, хуманитарни дейности и програми“. Двама служители със

заповед на кмета на община Хитрино са определени да организират и контролират предоставянето на социалната услуга „Асистентска подкрепа”.

(Приложение № 4 – таблица персонал)

8.2 Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на общината:

• Равнище на безработица

Безработните лица в Хитрино са 397 през 2021г. Безработицата в общината намалява в периода 2017-2021, но остава сравнително висока спрямо отчетените средни нива за страната.

Таблица 36. Брой на безработните лица и равнище на безработица в община Хитрино (2017-2021)

Година	2017	2018	2019	2020	2021	
Брой регистрирани лица	487	350	392	389	397	
в т.ч. жени	251	197	202	193	189	
% безработица	24.30	17.48	19.58	20.88	20.50	

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Шумен

Основни изводи

По възрастови групи най-многобройна е групата на безработните лица на възраст над 55г.- 40.57% ;

Относително малък е дялът на безработицата сред младежите в община Хитрино на възраст между 19 г. и 29 г.- 9.97%.

Образователната структура на регистрираните безработни лица се характеризира с най-висок относителен дял на безработните лица с основно и по-ниско образование- 81.13%, следвани от лицата със средно и средно професионално образование - 4.62%. Най-малко са безработните висшисти - 3 бр.; няма регистрирани безработни лица с образование в областта на „Хуманитарните науки“.

Необходимо е подобряване на качеството на работната сила, нейната адаптивност към променящите се условия на пазара на труда и пригодност за заетост, чрез мерки за насърчаване усъвършенстването на човешките ресурси, тяхната социалната интеграция и конкурентноспособност.

8.3 Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

Необходими служители за извършване на дейности по предоставянето на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

За „Център за резидентна грижа на лица в над трудоспособна възраст без увреждания”

- Ръководител - 1 брой
- Социален работник - 1 брой
- Медицинска сестра - 1 брой
- Социален асистент - 3 броя
- Рехабилитатор/Кинезитерапевт - 1 брой
- Санитари - 3 броя

За „Център за резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция”

- Ръководител - 1 брой
- Социален работник - 1 брой
- Медицинска сестра - 1 брой
- Социален асистент - 3 броя
- Трудотерапевт - 1 брой
- Кинезитерапевт - 1 брой
- Санитари - 3 броя

За "Дневен център за пълнолетни лица с увреждания",

- Ръководител - 1 брой
- Социален работник - 1 брой
- Медицинска сестра - 1 брой
- Социален асистент - 1 брой
- Трудотерапевт - 1 брой
- Психолог - 1 брой
- Рехабилитатор - 1 брой

За „Асистентска подкрепа” – 8 щатни бройки.

9 Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

В отговор на идентифицираните с настоящия Анализ потребности от социални и интегрирани здравно-социални услуги, Община Хитрино възнамерява да разкрие 3 нови социални услуги, както следва:

- "Дневен център за пълнолетни лица с увреждания" с 25 броя потребители.

За нуждите на тази услуга Община Хитрино ще предостави сграда в с. Хитрино, ул. „Еделвйс” №12

- Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция /ЦНСТПЛД/ с капацитет 15 броя потребители.

За нуждите на тази услуга Община Хитрино ще предостави сграда в с. Живково, ул. "Тополите" №10.

- Център за настаняване от семеен тип за лица в над трудоспособна възраст без увреждания /ЦНСТСХ/ с капацитет 15 броя потребители.

За нуждите на тази услуга Община Хитрино ще предостави сграда в с. Живково, ул. "Тополите" №10.

Максималният брой на потребителите на всички социални услуги по чл. 12 и чл. 15 от ЗСУ, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, са определени автоматично в Приложение №5 на страница - Карта по формули и критерии съгласно приложението, при попълване на всички данни в страница - Критерии.

Изведени са потребностите на община Хитрино от социални и интегрирани здравно-социални услуги на областно ниво, които ще се обсъждат и съгласуват между кметовете на другите общини в областта с цел планиране от общината на потребностите ѝ от социални и интегрирани здравно-социални услуги на областно ниво, както и възможностите на общината да създаде СУ на областно ниво на територията си.

Община Хитрино

Таблица 25: Допустим максимален брой на потребителите на социални услуги в община Хитрино по критериите и по видове социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет

№	Дейност по чл. 12 от ЗСУ	Максимален брой потребители
1.	информирание и консултиране (специализирана)	3
2.	мобилна превантивна общностна работа	5
	Дейност по чл. 15 от ЗСУ	
1.	информирание и консултиране (специализирана)	9

2.	застъпничество и посредничество	9
3.	терапия и рехабилитация	12
4.	обучение за придобиване на умения	9
5.	подкрепа за придобиване на трудови умения	5
6.	дневна грижа за деца с трайни увреждания	3
7.	дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	21
8.	резидентна грижа за деца без увреждания	1
9.	резидентна грижа за деца с трайни увреждания	1
10.	резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	9
11.	резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	5
12.	резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	9
13.	резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	2
14.	резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	1
15.	резидентна грижа за лица в над трудоспособна възраст без увреждания	13
16.	здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са:	1
17.	здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни с потребност от постоянни медицински грижи са:	4
18.	здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи са:	6
19.	осигуряване на подслон за бездомни лица	1
20.	осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	1
21.	осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	1
22.	осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	1

Виж Приложение №5

Данни за общината по критериите за определяне в Националната карта на социалните услуги на максималния брой на потребителите на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет

10 Изводи

Социалната политика на Община Хитрино е една от приоритетните дейности на местното управление. Основна цел на местната власт е да създаде условия и да осигури достъпни и качествени социални услуги за широк кръг потребители, както и да утвърди общинската социална политика като ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център потребителя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Предоставяните социални услуги на територията на Община Хитрино са в отговор на установени потребности. Чрез тях се осигурява повишаване качеството на живот на потребителите и техните семейства и се създават условия за пълноценно участие в обществения живот на хората в неравностойно положение и в риск от социално изключване.

Социално-демографските характеристики и тенденции в развитието на община Хитрино показват застаряване на населението, значителен брой на лицата с увреждания, висока безработица, риск от бедност и нарастващи потребности от социални услуги в общността и в домашна среда. В същото време в общината се предлага само Асистентска подкрепа, като услуга по ЗСУ, Лична помощ по Закона за личната помощ и Топъл обяд по проекти. Тези услуги са крайно недостатъчни с оглед идентифицираните потребности на местното население. На база на получените данни в Приложение № 5, е направена съпоставка между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги. Единствената съществуваща социална услуга „Асистентска подкрепа“ в община Хитрино е нова услуга, която е регламентирана в т. 10 на чл.15 от ЗСУ, поради което същата не е необходимо да се декомпозира по предложената схема на трансформиране

по представените фиксирани проценти и съответно липсват изчисления за нея в „Приложение №5“. Съществуващият брой на субсидираните потребители към момента в общината- 30, е определен съгласно критериите, посочени в чл.35 от Наредбата за планиране на социалните услуги е крайно недостатъчен.

Социални услуги, предоставяни в Община Хитрино, са насочени към подпомагане и разширяване възможностите на потребителите да водят самостоятелен начин на живот и са свързани със задоволяване на определени жизнени потребности на деца, лица и семейства, които поради здравословни, възрастови и други причини не могат сами или с помощта на своите близки да ги осъществяват.

Основните приоритети на общинската политика в сферата на социалните услуги са:

- Повишаване качеството на предлаганите социални услуги;
- Създаване на достойни условия за живот на хората от общността;
- Превенция и подкрепа за децата в риск и техните семейства;
- Социално включване за хората с увреждания и предотвратяване на тяхната социална изолация;
- Достоеен живот за старите хора;
- Разкриване на нови социални услуги на база установени потребности.

Община Хитрино в съответствие с програмата си и приоритетите на управлението развива социални услуги в подкрепа на рисковите социални групи и за решаване на определени специфични за общината въпроси, които да отговорят на потребностите на населението.

След анализиране между налични социални услуги и данните за максимален брой на потребителите на социалните услуги, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, по видове социални услуги, могат да се изведат следните изводи за община Хитрино:

- В социална услуга „Асистентска подкрепа“ има огромен брой лица, чакащи за включване в услугата и получаване на грижа в домашна среда.
- Няма социални услуги, за които към момента е изчерпана необходимостта от тяхното предоставяне, съобразно изведените нужди;
- Възможно увеличаване на броя места на територията на общината за социалната услуга „Асистентска подкрепа“.

Съобразно изведените нужди в община Хитрино е необходимо да се разкрият следните услуги:

- дневна грижа за пълнолетни лица с увреждания;
- резидентна грижа за лица с в над трудоспособна възраст без увреждания;
- резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция.

Настоящият анализ е документ, който отразява особеностите, значимите проблеми и приоритетните направления в социалната сфера.

Анализът на потребностите и предложението за планиране на социалните услуги на общинско и областно ниво е необходимо да отговарят адекватно на обществените потребности, както и да има възможност за правилно планиране, съобразено с динамиката на настъпващите промени и не на последно място да се поддържа системна устойчивост.

Обществените потребности са водещо основание за съществуването и прилагането на Националната карта на социалните услуги, като управленски инструмент, насочен към задоволяване на действителните нужди на населението от социална подкрепа.

Анализът на потребностите е отворен документ и може да се допълва, изменя и актуализира след обсъждането на областно ниво, организирано от Областна администрация - Шумен.

Община Хитрино се задължава да изготви Предложение за планиране на социални услуги на общинско и областно ниво, които да бъдат включени в Националната карта на социалните услуги.

11 Приложения

Приложение № 1 – желаещи

Приложение № 2 – таблица образование

Приложение № 3 – таблица здравеопазване

Приложение № 4 – таблица персонал

Приложение № 5 – критерии

Приложение № 6 – схема на трансформиране

Приложение № 7 – пример за съпоставка